

Litografiskt

ALLEHANDA

UTGIVARE: LITOGRAFKLUBBENS ARKIV

Nr 4/2008

Med detta nummer av Litografiskt Allehanda vill vi önska en God Jul och ett Gott Nytt År till alla våra medlemmar, till våra sponsorer och våra vänner runt om i världen.

Litografklubben Arkivs medlemmar blir glädjande nog allt fler och de är våra stora stötteleare i verksamheten. Utan det sant ideella arbete och engagemang som många av oss lägger ned skulle vi inte komma vidare.

Likaså gäller det våra sponsorer, såväl våra "stjärnsponsorer" som med substantiella bidrag gör att vi idag kan driva ett professionellt museum till våra grafiska yrkens

gagn och nytta som våra övriga företagssponsorer, vars samlade bidrag betyder minst lika mycket.

Sedan har vi också våra vänner, som vi har runt om världen och som vi också skickar denna julhälsning i form av ett Litografiskt Allehanda. De är våra grafiska museer runt om i Sverige, alla dem som ryms i paraplyföreningen GRAMUS, uttytt "Sveriges Grafiska Museers Samarbetsråd". Den organisationen finns i sin tur med i AEPM, Association of European Printing Museums, där de flesta av de stora museerna är med, Gutenbergmuseet i Mainz, Musée Plantin-Moretus, Danmarks Mediemuseum,

Musée de l'Imprimerie i Lyon, Nederlands Steendruksmuseum, Eindhoven, bara för att nämna några av dem som vi har mött och knutit kontakter med under året. Alltså till ER ALLA:

*Fröhlich Weihnachten
und Ein Gutes Neues Jahr*

*Joyeux Noël
et Bonne Année*

*Glædelig jul
og e Godt Nyttår*

*Merry Christmas
and a Happy New Year!*

*Vrolijk Kerstfeest en
een Gelukkig Nieuwjaar*

*God Jul
&
Gott Nytt År*

I detta nummer...

...finns en blankett för inbetalning av medlemsavgiften, som vi hoppas ni gärna betalar inför det nya året. För våra nyaste medlemmar gäller att om man betalt in avgiften under senaste kvartalet 2008, så gäller den även för år 2009.

Ekonomi

En stor och glädjande

nyhet inför det kommande året är att Huddinge Kommun har beslutat att ge museet ett årligt bidrag på 300 000 kr. Detta innebär att vi kan ha en person fast anställd. *Heléne Arebert* kan fortsätta i verksamheten under mer trygga former. I detta sammanhang kan nämnas att den vakanta styrelseplatsen har nu tillsatts med *Roland Gustavsson*, som är ledamot i Huddinge kommuns kultur- och fritidsnämnd.

Museets lokaler och bemanning är ju stora bidrag från Huddinge kommun, länsarbetsnämnden, Statens Kulturråd, m fl. men det

som gör det möjligt att utvecklas inom dessa ramar är våra sponsorer. Här finns mediekoncernen *Intellecta*, våra stora tryckerier som *Edita*, *Cartorama Nordica*, byggföretaget *Huge*, *Grafiska Fackföreningen* i Stockholm men också mindre och medelstora tryckerier som *Wassberg + Skotte* t ex. *Sundby Gård*, det nya

vårdshuset är en sponsor, som även bidrar med ökande besök till museet. Med dessa och övriga företagssponsorer kan vi utöka våra samlingar, rädda till eftervärlden tekniker och föremål som nu i vår kommande utställning den tidigare reprotkniken med kamera och raster, som snabbt försvann vid den digitala teknikens inträde. ■

Ett stort tack till Er alla och vi hoppas finna fler sponsorer och att de gamla också framöver vill stödja oss.

Besök på KB

Styrelseledamöter och andra aktiva på museet var den 3 november inbjudna till Kungliga Biblioteket. Under *Olof Halldins* ledning fick vi bl.a. se prov på förnämligt grafiskt arbete från 1800-talet av kända litografer som Carl Johan Billmark, Hjalmar Mörner och Ferdinand Tollin och Cardon. En sällsynt affisch av Jules Chéret, som tillsammans med Toulouse-Lautrec, betecknas som affischkonstens fäder, var ett exempel från KB:s utländska samlingar.

Vidare fick vi en inblick i den unika affischsamlingen, som Paul Lipschütz tidigare i år och några månader före sin bortgång donerade till KB. Samlingen på över 60 000 affischer var en av de största privata i världen och innehåller många "dyrgripar" av de stora internationella konstnärerna. Det är vår förhoppning att vi framöver ska få möjlighet att i museet ställa ut affischer från Lipschütz' samlingar.

Det blev också tillfälle att få ta del av KB:s erfarenheter, när det gäller att restaurera, renovera och vårda äldre grafiskt tryck.

Övriga notiser

Av Huge har vi fått ett lagringsutrymme med ljus och värme samt låsbart på ca 70 m² på loftet i stallet strax ovanför oss. Här kan vi nu skyddat ställa in föremål som vi inte har plats för i museibygnaden.

En av höstens traditioner sedan 10 år är att delta i "Tusen meter konst" som årligen hålls i Huddinge Centrum.

Med hjälp av vår minsta rivarpress var fler av våra medlemmar på plats och visade litografins under. En litografi lottades ut. Vi tror att vår uppvisning uppskattas av kommunen och dess innevånare och ser det som en viktig verksamhet i samspelet med kommunen. ■

Personalia

Tor Åkerwall slutar. Denne glädjespridare bland barn och besökare på museet har nått den aktningsvärda åldern efter ett långt yrkesliv då han kan dra sig tillbaka och njuta av barnbarn och andra fritidsintressen. Kronan på verket måste väl ändå ha varit de minnesvärda åren på museet,

Tor Åkerwall och Roland Lindstedt.

hoppas vi. Skämt åsido, som han själv brukar säga, är vi andra tacksamma för de insatser han gjort. Skolverksamheten har han skött på ett föredömligt sätt och

besökare har glatt sig åt hans presentationer av litografins historia under guidningarna.

Tack Tor!

Tyvärre slutar också Roland Lindstedt nästan samtidigt.

Han är, var, vår store fixare och fick igång det mesta av trilska maskiner och manicker. Hans kluriga funderingar gav oss andra något att tänka på. En bragd var tryckning av affischen till senaste utställningen, som blev vårt första tryckjobb i Chiefen från 1946 med tillverkningsnummer 17. Att trycka en 4-färgare i en enfärgare utan strippar och utan densitometer eller några riktmärken för färgållning i en press, som lämnar en del att önska bl. a. beträffande färg- och fuktvalsar. Tack Roland! ■

Efter Tor kommer Thomas Svensson. En aktiv man i sina bästa år som genast från den 1 november, då

Thomas Svensson

han började, kastade sig in i uppgifterna. Nästan på egen hand fick han ner Holmlundaren från vår lagringslada till utställning på bara några pallvagnar, dragna längs grusvägen. Tidigare har Thomas bl. a. arbetat som montör på olika grafiska företag i Stockholm och han tillhör en välkänd grafisk familj med flera syskon grafiska branschen. Vi hälsar honom välkommen i vår krets och hoppas han skall trivas. ■

*God Jul
&
Gott Nytt År*

Vårutställningen

I januari, närmare bestämt den 15, har vi tänkt öppna den nya utställningen ägnat åt den fotomekaniska reproduktionstekniken, som gick i graven med rippens inträde i början av 1980-talet. Av Miller i Sunne har vi fått en gammal "Holmlundare". En 4 meters dagsljuskamera i mahogny och svenskt furu. Vacker som en gammal C G Petterssonbåt med sina bronsbeslag. Vi kallar utställningen *Från Foto till Tryck*. Avsikten är att skildra hur man överförde i första hand fotografiska bilder med hjälp av olika typer av raster,

glas- och kontakt-, via glasplåt och film till tryckmediat, klichéplåt eller offsetplåt. Vi vill också illustrera 4-färgs separation på äldre sätt samt inte minst vår egna svenska metod Jemseby-metoden. Det blir en teknisk utställning och vår förhoppning är att grafiska branschen i Stockholm och kanske inte minst den grafiska utbildningen härigenom enklare skall hitta vägen i alla bemärkelser till Sundby Gård i Huddinge och dess grafiska museum, Grudes Ateljé och Stentryckeri. ■

Douglas Andersson ställer in Holmlundaren.

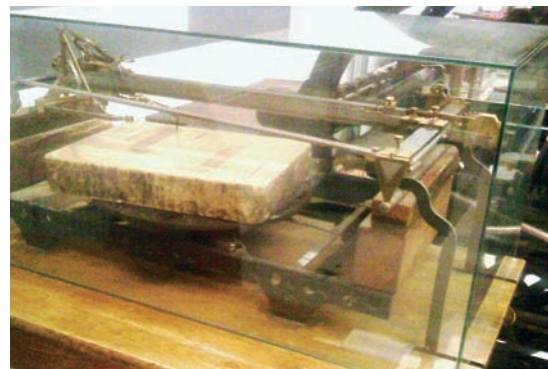
GRAMUS ÅRSMÖTE

hölls i Helsingborg på Grafiska Museet i Rosendahlsparken och dit for *Claes Nisell*, *Gunnar Fernquist* och *Göran Wassberg*. Detta möte genomfördes i kombination med AEPM, de europeiska tryckerimuseernas förening, som inleddes i Odense på det Danska mediemuseet. De olika museerna presenterade sina aktiviteter, mål och arbete under en dag.

Vi fick bl. a höra att Plantin-Moretus i Antwerpen hade förklarats världsmminnesmärke. Man diskuterade också vad museerna skulle presentera – nytt idag, gammalt imorgon – att sätta utställningsobjekten och verksamheten dess kontext. Vi fick också tillfälle att under några minuter presentera vårt museum på "klingande" engelska. Viktigt var dock att få med sig erfarenheter och tips från de olika museernas arbete och upplägg för idéer i vårt eget museum.

Dagen därpå återvände vi till Sverige och hälsades välkomna tillsammans med våra nyfunna europeiska vänner av borgmästaren i Helsingborg. Allt mycket

välordnat av *Gideon Beil* på Grafiska museet och dagen avslutades med middag i Helsingborgs Hamn. Bra med internationella kontakter!

Söndagen ägnades åt GRAMUS årsmöte efter en fin presentation av Fredriksdahls Trädgårdar av dess nya chef, som också bjöd församlingen på lunch. ■

Utställningen med Rose Dietz och Lars Hellström

Konstnärerna Rose och Lasse, som vi presenterade i vårt förra nummer har nu haft sin utställning. Det blev en mycket vacker och intressant presentation av grafisk konst, som väl tyvärr inte uppmärksammades av medlemmar och övriga som vi hoppats. Men även om publika framgångar uteblev så innebar samarbetet med dem en inspiration för museet.

Inför en kommande utställning i Uppsala framställdes en litografi, *Vox Humana*, utförd av Rose Dietz i 6–7 färger. För oss blev det en utmaning!

Rose litograferade snabbt och säkert de stenar, som vi slipat och sedan tryckte. Vi höll med papper och färg och praktiskt arbete, som gav oss lärdomar för

kommande konstnärliga uppdrag. I gengäld fick vi också en del av upplagan för egen försäljning samt tillfälle till årets litografi för utdelning till medlemmar och sponsorer.

Det var ett lyckat samarbete med ett vänligt och yrkeskunnigt konstnärspår. ■

Kontakt:

GRUDES ATELJÉ & STENTRYCKERI
Sundby Gård · SE-141 91 HUDDINGE

Telefon: 08 746 90 91
grudsmuseum@telia.com
www.grudsmuseum.se

Litografiskt Allehanda utges av Litografklubbens Arkiv. Redaktör: Göran Wassberg. Tryck: Wassberg + Skottetryckeri AB